

MAKE RAMAKE RAMAKE RAMAKE RA
EMAKEREMAKEREMAKEREMAKER
RAMAKERAMAKERAMAKERAMAKE
ERAMAKERAMAKERAMAKERAMAK
KERAMAKERAMAKERAMAKERAMA
MAKERAMAKERAMAKERAMAKERRA
EMAKEREMAKEREMAKEREMAKER
RAMAKERAMAKERAMAKERAMAKE
ERAMAKERAMAKERAMAKERAMAK
KERAMAKERAMAKERAMAKERAMA

**MAATILATALOUDEN
KEHITTÄMISRAHASTO**

**VUOSI-
KERTOMUS**

**MAKERA
2021**

KERAMAKERAMAKERAMAKERAMA
MAKERAMAKERAMAKERAMAKERRA
EMAKEREMAKEREMAKEREMAKER
RAMAKERAMAKERAMAKERAMAKE
ERAMAKERAMAKERAMAKERAMAK
KERAMAKERAMAKERAMAKERAMA
MAKERAMAKERAMAKERAMAKERRA
EMAKEREMAKEREMAKEREMAKER
RAMAKERAMAKERAMAKERAMAKE
ERAMAKERAMAKERAMAKERAMAK
KERAMAKERAMAKERAMAKERAMA
MAKERAMAKERAMAKERAMAKERRA
EMAKEREMAKEREMAKEREMAKER
RAMAKERAMAKERAMAKERAMAKE
ERAMAKERAMAKERAMAKERAMAK
KERAMAKERAMAKERAMAKERAMA

Sisällysluettelo

Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera)	3
Tunnusluvut, Milj.€.....	3
1. Toimintakertomus	4
1.1. Johdon katsaus	4
1.2. Vaikuttavuus	6
1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus	6
1.3. Toiminnallinen tehokkuus	7
1.4. Tuotokset ja laadunhallinta	8
1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	8
1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	16
1.6. Tilinpäätösanalyysi	17
1.6.1. Rahoituksen rakenne.....	17
1.6.2. Käyttösuunnitelman toteutuminen.....	19
1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma	20
1.6.4. Tase	21
1.6.5. Rahaston rahoituslaskelma	24
1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	25
1.8. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	25
2. Tuotto- ja kululaskelma	26
3. Tase	27
4. Rahoituslaskelma	28
5. Liitetiedot.....	29
6. Allekirjoitukset	40

Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera)

Maatalouden kehittämisrahaston tarkoituksena on parantaa maatilatalouden rakennetta, edistää maaseutuelinkeinoja, parantaa maaseudun elinolosuhteita ja toimentulomahdollisuuksia.

	Hallinnonala Maa- ja metsä- talousministeriö	Johtokunta 1.1.2021-31.12.2021	
 <p>Säädösperusta Laki maatilatalouden kehittämisrahastosta (657/1966)</p>		Minna-Mari Kaila (pj), Ilkka P. Laurila (1.6.21 alkaen), Jyri Inha, Sanna Koivumäki, Marjatta Koskinen, Juha Lappalainen, Jonas Laxåback, Esko Leinonen 	<p>Varojen muodostuminen Määrärahasiirto valtion talousarviosta, lainojen korot ja lyhennykset</p> <p>Varojen käyttö Investointi- ja muut avustukset, valtioneuvokset</p>

Tunnusluvut, Milj.€

	2021	2020
Tuotot	4,20	3,60
Kulut	69,80	76,50
Varoja käytettävissä	127,50	226,60
Lainojen korot ja lyhennykset	6,40	7,90
Siirto talousarviosta	0,00	166,80
Edelliseltä vuodelta siirtyneet sitomattomat varat	117,10	48,60
Muut tulot	1,40	1,40
Taseen loppusumma	344,10	411,30
josta pitkäaikaiset lainasaamiset	14,70	18,70
Taseen ulkopuoliset vastuut	134,40	132,00
Menoja sidottiin	29,70	109,40
josta avustuksia	18,30	99,50
Investointiavustuspäätöksiä (kpl)	1 115	2 454

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Maatilatalouden kehittämisrahasto (Makera) toiminnan uudistustyötä on jatkettu Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti vuonna 2021. Uusi Euroopan unionin yhteinen maatalouspolitiikka (CAP) vuosille 2023–2027 on valmisteilla. Sen yhteydessä maa- ja metsätalousministeriö on linjannut, että rakennetukilain mukaiset kokonaan kansallisesti Makerasta rahoitetut avustukset sekä peruskuivaustustoiminnan tukeminen siirretään rahoitettavaksi CAP:n rahoituskehyksestä 2023 alkaen.

Maatalouden rakennetukia on aikaisemmin myönnetty sekä EU:n osittain rahoittamina, että kokonaan kansallisena tukena Makeran varoista. CAP:n uuden ohjelmakauden oli määrä alkaa vuonna 2021, mutta aloitus myöhästyi. Uusi CAP saadaan käyntiin vuonna 2023 ja siirtymäkaudella 2021–2022 on käytössä uuden rahoituskauden määrärahat, mutta niiden käytössä sovelletaan vanhan kauden tukijärjestelmiä. Vuonna 2021 suurin osa maatalouden rakennetuista on myönnetty EU:n osittain rahoittamina. Lisäksi investointeja on toteutettu EU:n elpymisvälineen rahoituksen turvin. Kokonaan kansallisesti rahoitetut investoinnit on rahoitettu Makerasta.

Maatalouden investointitukea voi hakea jatkuvasti. Päätökset tehdään valintamenettelyyn perustuen varojen puitteissa tukijakoittain, joita kertomusvuonna oli neljä. Makeran muu toiminta, kuten tutkimus- ja kehittämishanketoiminta, tilusjärjestelyihin liittyvä maanhankinta sekä peruskuivaustustoiminnan rahoittaminen jatkuivat tilikautena aiempien vuosien kaltaisena.

Makerasta myönnettiin avustuksia yhteensä noin 16,4 miljoonaa euroa. Yhteensä Makeran varoja sidottiin kertomusvuonna 29,73 miljoonaa euroa. Käytettävissä olevia varoja kertyi 127,49 miljoonaa euroa, kun varoihin lasketaan mukaan vuodelta 2020 siirtyneet sitomattomat varat.

Makeran johtokunta on seurannut Covid-19 pandemiasta mahdollisesti maatalousyrittäjille aiheutuvia markkinahäiriöitä. Maatalouden tuotantopanosten maailmanmarkkinoilla on parhaillaan käynnissä poikkeuksellinen kysynnän ja tarjonnan häiriötilanne. Tämä on johtanut mm. energian maailmanmarkkinahintojen huomattavaan nousuun niin energian (öljy, maakaasu, sähkö) kuin globaaleiden raaka-aineiden ja energiaan suoraan kytkeytyvien maatalouden lannoitteidenkin osalta.

Suomessa maatalouden kasvuolosuhteet olivat poikkeukselliset kasvukaudella 2021. Kuivan ja kuumman kesän seurauksena satotaso on jäänyt merkittävästi keskimääräistä matalammaksi. Tarjonnan niukkuuden seurauksena viljantuottajahinnat nousivat voimakkaasti syksyllä 2021. Sadon jäätyä heikoksi viljan myyntitulot jäivät keskimääräistä pienemmiksi. Korkea viljan hinta nostaa samalla kotieläintilojen rehukustannuksia. Tuottajahintakehitys ei kuitenkaan kata kohonneita kustannuksia.

Maatalouden äkillisesti heikentyneen kannattavuus- ja maksuvalmiustilanteen sekä hallituksen 17.11.2021 vuoden 2022 täydentävän talousarvioesityksen yhteydessä tekemän pöytäkirjamerkinän mukaisen selvityksen perusteella Makeran johtokunta ehdotti valtiontakauksista maatilojen maksuvalmiuslainoille annetun lain (232/2019) mukaisten maatalouden maksuvalmiuslainojen valtiontakausten käyttöönottoa vuoden 2022 alusta lähtien. Maatalouden maksuvalmiuslainojen valtiontakausten käyttöönotto edellyttää Makeran taloudellisen aseman turvaamiseksi ja takaustappioihin varautumiseksi rahaston pääomittamista valtion vuoden 2022 ensimmäisessä

lisätalousarviossa määrällä, joka vastaa arviota käyttöönotettavien maksuvalmiuslainojen takausvastuiden rahastosta korvattavaksi tulevasta määrästä.

Makeran käyttösuunnitelma vuodelle 2022 sekä toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2023–2026 hyväksyttiin rahaston johtokunnassa lokakuussa 2021. Maatalouden maksuvalmiuslainojen valtiontakauksen käyttöönotto hyväksyttiin joulukuussa 2021. Vuonna 2022 on Makeran käyttösuunnitelmassa osoitettu sijoitusmenoihin 3,15 miljoonaa euroa ja kulutusmenoihin 15,65 miljoonaa euroa vuoden 2022 käyttösuunnitelman mukaisten menojen ollessa kokonaisuudessaan 18,71 miljoonaa euroa.

Valtion vuoden 2021 talousarvioon ei sisällynyt määrärahaa Makeraan tehtävää siirtoa varten.

Luonnonvarakeskus (Luke) on tehnyt selvityksen Makeran uudistamisesta (Luken tutkimus 47/2020). Selvitystyössä tarkastellaan pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti Makeran tulevaisuuden vaihtoehtoja ja selvitetään rahaston toiminnan avoimuutta, kriteeristöä, vaikuttavuuden mittausta ja raportointia sekä johtokunnan kokoonpanoa. Selvityksen tekijät ovat esitelleet keskeisiä tuloksia maa- ja metsätalousministeriölle sekä Makeran johtokunnalle. Makeran uudistamistyötä on jatkettu maa- ja metsätalousministeriössä huomioiden selvityksen havainnot ja kehittämisideat.

Rahaston nykyisen johtokunnan toimikausi alkoi vuoden 2021 alusta.

Johtokunnan kokoonpano oli vuoden 2021 lopussa seuraava:

Puheenjohtaja		Varapuheenjohtaja	
osastopäällikkö	Minna-Mari Kaila	hallintojohtaja	Ilkka P. Laurila
Jäsenet		Pysyvät asiantuntijat	
lainsäädäntöneuvos	Jyri Inha	asiakkuusjohtaja	Risto Savolainen
maatalousylitarkastaja	Sanna Koivumäki	taloustarkastaja	Virpi Myllykoski
erityisasiantuntija	Marjatta Koskinen	yksikön päällikkö	Jyrki Pitkänen
tutkimuspäällikkö	Juha Lappalainen	yksikönjohtaja	Henrik Nuutila
toiminnanjohtaja	Jonas Laxåback	johtaja, maa- ja metsätalousasiakkaat	Teppo Pöllänen
yksikönjohtaja	Esko Leinonen		
Johtokunnan sihteeri			
erityisasiantuntija	Aulis Kuusela		
maaseutuekonomisti	Saara Meurasalo		

Makeran johtokunta kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

1.2. Vaikuttavuus

1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisiksi vaikuttavuustavoitteiksi on asetettu mm. maaseudun säilyttäminen elinvoimaisena paikkana asua ja yrittää, biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyisen kasvun edellytysten varmistaminen, luonnonvarojen kestävä käyttö sekä vastuullisuus. Rakennetukien ensisijaisena tavoitteena on maatalouden kannattavuuden ja kilpailukykyyn turvaaminen. Makeraan on osoitettu merkittävä määrä lisärahoitusta, jolla on turvattu tuotantorakennetta parantavien, kustannuksia vähentävien sekä uuden teknologian ja prosessien käyttöönottoa tukevien investointien rahoitus ja panostettu erityisesti ympäristön tilaa, eläinten hyvinvointia sekä uusiutuvan energian käyttöä edistävien investointien rahoitukseen.

Maatalouden alkutuottajat voivat hyödyntää investointien mahdollistajana Makerasta kokonaan kansallisesti rahoitettavia takauksia ja rahoituksen luonteesta riippuen yhdistää niitä EU:n maaseuturahastosta avustuksina myönnettävään tukeen. Maatalouden rakennetukien mukaisten investointien turvaamiseksi myönnettyjen takausten rahastolle aiheuttama tappioriski vaikuttaa olevan verrattain pieni, mutta maaseutuyrittäjälle takaus voi olla ratkaiseva tekijä investoinnin toteutumiselle. Maa- ja metsätalousministeriössä ei ole tehty päätöstä osoittaa EU:n maaseuturahaston varoja rahoitusinstrumenttien käyttöön vuosille 2023–2027. Makerasta kokonaan kansallisesti myönnettävien maatalouden investointeihin kohdennettujen takausten rooli tulee jatkossa korostumaan investointien toteutumisessa entisestään.

Maatilojen, erityisesti kotieläintilojen määrän väheneminen jatkuu edelleen varsin nopeana. Maatalouden rakenteen ja tuottavuuden kehittämisessä investoinnit ovat ratkaisevassa asemassa. Investoinneilla korvataan tuotannosta poistuvaa kapasiteettia, jotta turvattaisiin kotimainen elintarviketuotanto. Samalla kun siirrytään entistä ajanmukaisemman ja tehokkaamman teknologian käyttöön, voidaan myös parantaa tuotannon tehokkuutta, työn tuottavuutta, eläinten hyvinvointia ja yrittäjän jaksamista huomioiden entistä laajemmin ympäristöasiat ja esimerkiksi panostaa uusiutuvan energian käyttöön. Suuntaamalla tukea investointeihin tuki ohjautuu tulevaisuuteen panostaville ja toimintaa aktiivisesti kehittäville tiloille.

Tilojen keskikoko niin pinta-alan, eläinmäärien kuin tilakohtaisten tuotantomäärien perusteella mitattuna on kasvanut. Tilamäärän vähenemisestä huolimatta tuotannon kokonaismäärä on pysynyt lähes ennallaan. Luonnonvarakeskuksen tutkimuksen *Maatalouden rakennekehitys ja investointitarve vuoteen 2030* (Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 19/2017) mukaan maatalouden investoinnit ovat moottori, joka pitää maatalouden tuottavuuskasvun, elinkelpoisuuden ja tuotannon kokonaismäärän käynnissä. Investointien hiljentyessä nämä tekijät kääntyvät vähitellen laskuun ja vaikuttavat viimeistään muutaman vuoden viiveellä myös elintarviketeollisuuden kotimaisen raaka-aineen saantiin. Investointiavustusten rooli on investointien toteutumisen kannalta hyvin keskeisessä asemassa, sillä arvioiden mukaan jopa kaksi kolmasosaa investoinneista jäisi tekemättä ilman avustusta. Samalla on keskeistä varmistua siitä, että avustukset kohdentuvat pitkäkestoisiin ja tarkoituksenmukaisiin investointeihin.

Makeran maanostotoiminnan kehittämistä enemmän ilmasto- ja ympäristövaikutuksia huomioivaksi on aloitettu Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti vuonna 2021. Luonnonvarakeskuksen

selvityksen Peltopankkitoiminta tilusjärjestelyjen ja ilmastopäästöjen hillinnän apuvälineenä (Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 91/2021) mukaan ns. maapankki-toiminnalla olisi mahdollista toteuttaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästövähennyksiä tilusjärjestelyjen yhteydessä. Tähän liittyen on valmisteltu pilottihanketta, jossa Makera toimisi ilmaston ja ympäristön kannalta merkittävien alueiden välittäjänä.

Makerasta myönnettävä tutkimus- ja kehittämisrahoitus muodostaa olennaisen osan ministeriön sitomattomasta tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta. Tutkimus tuottaa tietoa ja innovaatioita maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun kehittämiseksi ja poliittisen päätöksenteon tueksi. Viime vuosina Makerasta myönnettävän tutkimusrahoituksen käytännön vaikuttavuuteen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Vaikuttavuuden varmistaminen lähtee jo hakujen painopisteiden valinnasta. Hankkeilta edellytetään loppuraportoinnin yhteydessä myös toimintasuosituksia ("Policy brief"). Hankkeiden arviointi- ja valintaprosessissa on korostettu hankkeita, joissa yritykset ovat mukana, ja joilla on selvä kytkentä käytännönläheiseen kehittämiseen. Näin hankkeiden tulokset saadaan vietyä nopeasti ja tarkoituksenmukaisesti käytäntöön.

Rahoituksen avulla osallistutaan muiden keskeisten kansainvälisten rahoittajatahojen (EU:n ja pohjoismaisten rahoittajien väliset verkostot) kanssa laajoihin maaseutuelinkeinoja ja ruokaketjua koskeviin tutkimusohjelmiin. Euroopan unionin ja laajemminkin puitteissa tapahtuvaan tutkimukseen osallistuminen on perusteltua muun muassa sellaisissa globaaleissa aiheissa kuin ilmastomuutos ja sen tuomat vaikutukset, ruokaturva ja kestävä ruoantuotanto. Näillä on merkittävä vaikutus myös Suomen maaseutuelinkeinoihin ja ruokajärjestelmän kilpailukykyyn sekä vientimahdollisuuksiin.

1.3. Toiminnallinen tehokkuus

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut Makeran toiminnalle vuosia 2020–2021 koskien seuraavat toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet;

1. Makeran johtokunnan tulee kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että varat kohdennetaan tehokkaasti sellaisiin tukikohteisiin, joiden avulla edistetään hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista.
2. Makeran johtokunnan tulee toiminnassaan huomioida Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 tavoitteiden saavuttaminen ohjelman viimeisenä toimeenpanovuotena 2020 ja varautuminen uuteen vuonna 2021 alkavaan EU-rahoituskauteen.
3. Makeran johtokunnan tulee toiminnassaan ottaa huomioon pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelman kirjaus kilpailukykyyn, ympäristö- ja ilmastokestävyyden ja eläinten hyvinvointia edistävien investointien sekä sukupolvenvaihdosten turvaamisesta. Lisäksi tulee käynnistää työ, jonka tavoitteena on kehittää ja arvioida Makeran toiminnan avoimuutta, kriteeristöä, vaikuttavuuden mittausta sekä raportointia.
4. Makeran johtokunnan tulee aktiivisesti kiinnittää huomiota rahaston maksuvalmiuden turvaamiseen.

Maatilatalouden kehittämisrahaston johtokunta ei asettanut rahastolle toiminnallisia tavoitteita kertomusvuodelle.

Makeran johtokunta on todennut maa- ja metsätalousministeriön asettamat toiminnallisen tulokselisuuden tavoitteet ja katsoo, että näitä tavoitteita on toteutettu rahaston toiminnassa.

Makeran tehtäviä hoidettiin maa- ja metsätalousministeriössä, Ruokaviraston eri osastoilla ja Valtiokonttorissa. Päätöksiä Makeran varoista tehtiin maa- ja metsätalousministeriössä, Ruokavirastossa sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa.

1.4. Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Investointien rahoitus

Maatalouden investointiavustusten rahoitus on kahdesta rahoituslähteestä koostuva kokonaisuus, jonka pohjana on Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014–2020. Uusi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituskausi 2021–2027 alkoi siirtymäkaudella 2021–2022, jonka aikana ovat käytössä uuden rahoituskauden määrärahat, mutta jolloin sovelletaan nykymuotoisia tukijärjestelmiä. Vuonna 2021 osa maatalouden investoinneista rahoitettiin kokonaan kansallisesti Makerasta. EU-osarahoitteisten investointien ja tilanpidon aloittamisen tukeminen rahoitettiin talousarvion momentilta 30.10.40 (Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset) ja korkotukilainat momentilta 30.10.41 (Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki). Kansallisesti rahoitettavien investointiavustusten lisäksi Makeran varoin rahoitettiin myös peruskuivatukseen ja poro- ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain mukaisia hankkeita. Lisäksi eräisiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain mukaisiin kohteisiin oli mahdollista myöntää valtionlainoja Makeran varoin.

Vuonna 2021 investointituen hakemusmäärä on pysynyt edelleen kohtalaisen suurena, huolimatta vuonna 2020 maidontuotannon sopimuskäytännöissä tapahtuneista muutoksista ja naudanlihantuotannon loppukasvatukseen liittyvästä ylikapasiteetista.

Kertomusvuonna maatalouden investointiavustusten rahoitusta osoitettiin EU- osarahoitteisena valtion talousarviosta. Momentilta 30.10.40 osoitettiin myöntämisvaltuutta rakennetukien toimeenpanoa varten 68,0 miljoonaa euroa. Valtion vuoden 2021 kolmannessa lisätalousarviossa osoitettiin momentille maaseuturahaston elpymisvälineestä osoitettavissa olevaa myöntämisvaltuutta 25 000 000 euroa. Lisäksi vuodelta 2020 sitomatonta myöntämisvaltuutta oli käytössä 4,8 miljoonaa euroa. Siten EU-osarahoitteisiin rakennetukiin oli käytettävissä yhteensä 97,8 miljoonaa euroa, josta sidottiin 78,45 miljoonaa euroa (taulukko 1a.).

Investointiavustuksen tukikohteittain taso vaihteli 10:stä 40 prosenttiin, nuorilla viljelijöillä 10:stä 50 prosenttiin. Kaikkiaan vuonna 2021 tehtiin 2278 kappaletta myönteistä maatalouden investointiavustuspäätöstä, joilla myönnettiin avustusta yhteensä noin 84,9 miljoonaa euroa. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 234 kappaletta. Myönteisistä avustuspäätöksistä 836 kappaletta koski Makerasta rahoitettavia maatalouden investointikohteita, joihin myönnettiin avustusta yhteensä noin 14,1 miljoonaa euroa.

Lisäksi porotalouden ja luontaiselinkeinojen sekä kolttalain tukiin kului 2,3 miljoonaa euroa. Makerasta myönnettiin maatalouteen, porotalouden ja luontaiselinkeinojen sekä kolttalain mukaisia tukia yhteensä 16,4 miljoonaa euroa (taulukko 1b.).

Maatalouden investointiavustusten lisäksi valtion talousarviosta myönnettiin mm. EU-osarahoitteisena rakennetuista annetun lain mukaisia maatalouden tilanpidon aloittamistukia 239 kappaletta ja porotalouden sekä luontaiselinkeinojen rakennetukilain mukaisia aloitustukia 11 kappaletta.

Taulukko 1a. EU-osarahoitteiset tuet (mukana 2021 elvytysvarat), maatalous ja porotalous 2019–2021

	2019		2020		2021	
	kpl	milj. euroa	kpl	milj. euroa	kpl	milj. euroa
Nuoren viljelijän aloitustuki	281	8,70	245	7,39	239	7,30
Nuoren elinkeinoharjoittajan aloitustuki	9	0,20	11	0,32	11	0,27
Energiantuotannon rakentamisinvestoinnit	273	10,00	29	0,91	352	11,82
Kasvihuonetuotannon rakentamisinvestoinnit	69	15,20	66	6,72	64	7,30
Lihasiipikarjatalouden rakentamisinvestoinnit	23	4,10	18	4,61	11	2,74
Lypsy- ja nautakarjatalouden rakentamisinvestoinnit	189	41,70	106	14,94	184	26,79
Maataloustuotteiden myyntikunnostuksen koneet ja laitteet	22	0,80	8	0,28	19	0,58
Maataloustuotteiden myyntikunnostuksen rakentamisinvestoinnit	4	0,20	0	0,02	7	0,51
Sikatalouden rakentamisinvestoinnit	48	11,90	7	1,39	32	4,06
Työympäristöä ja ympäristön tilaa edistävät koneet ja laitteet	211	3,40	50	0,93	247	4,35
Työympäristöä ja ympäristön tilaa parantavat rakentamisinvestoinnit	46	1,00	7	0,31	74	1,87
Muut (kuivaajat, yhteiskoneet, tuotantohygienia, eläinten hyvinvointi, mehiläistalous)			45	0,58	452	10,86
Yhteensä	1175	97,20	592	38,40	1692	78,45

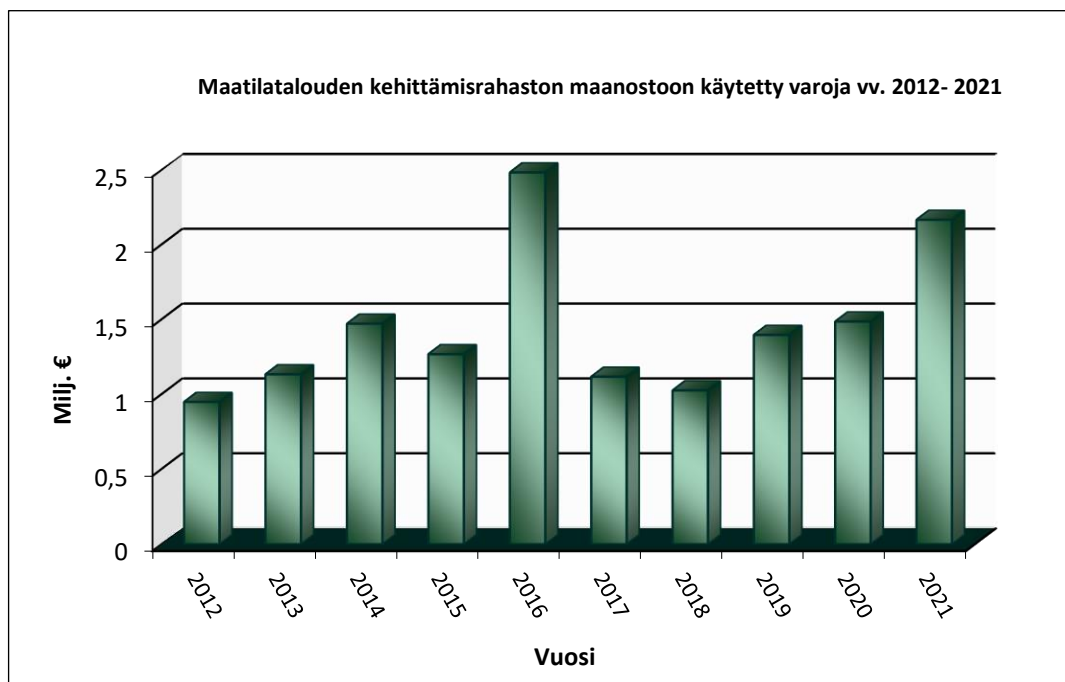
Taulukko 1b. Makerasta kansallisesti rahoitetut tuet, maatalous ja porotalous 2020–2021

	2020		2021	
	kpl	milj. euroa	kpl	milj. euroa
Hevostalouden rakentamisinvestoinnit	1	0,06	0	0,00
Konevarastojen rakentamisinvestoinnit	23	0,44	29	0,51
Kuivaamoiden rakentamisinvestoinnit	124	5,33	0	0,00
Lammas- ja vuohitalouden rakentamisinvestoinnit AB-alue	2	0,07	0	0,00
Lammas- ja vuohitalouden rakentamisinvestoinnit C-alue	2	0,67	0	0,00
Mehiläistalouden koneet ja laitteet	2	0,01	0	0,00
Mehiläistalouden rakentamisinvestoinnit	4	0,07	0	0,00
Sadonkorjuukoneen hankinta yhteiskäyttöön	6	0,17	0	0,00
Salaojitus	725	10,00	599	7,34
Tuotantohygieniaa ja eläinten hyvinvointi parantavat investoinnit	177	3,29	0	0,00
Tuotantohygieniaa, eläinten hyvinvointia edistävät koneet ja laitteet	81	0,97	0	0,00
Tuotantovarastojen rakentamisinvestoinnit	295	11,11	208	6,21
Turkistalouden investoinnit	0	0,00	0	0,00
Porotalouden ja luontaiselinkeinojen sekä kolttalain tuet	245	2,18	279	2,34
Lypsykarjatalouden rakentamisinvestoinnit AB-alue kansallinen	42	8,58	0	0,00
Lypsykarjatalouden rakentamisinvestoinnit C-alue kansallinen	137	30,30	0	0,00
Broilerihalli	0	0,00	0	0,00
Lihakarjatalouden rakentamisinvestoinnit AB-alue	0	0,00	0	0,00
Lihakarjatalouden rakentamisinvestoinnit C-alue	0	0,00	0	0,00
Sikatalouden rakentamisinvestoinnit	35	9,52	0	0,00
Energiantuotannon rakentamisinvestoinnit	304	10,40	0	0,00
Muut myyntikunnostusta, työympäristö ja ympäristön tilaa parantavat investoinnit	249	5,60	0	0,00
Yhteensä	2454	97,88	1115	16,40

Maanostotoiminta

Rahaston maanhankinta liittyy tilusjärjestelytoimintaan, jonka suuruusluokka on vuositasolla noin 700 hehtaaria. Maata ostetaan ja myydään lähinnä pienimuotoisten uusjakojen ja tilusjärjestelyjen toteuttamisen helpottamiseksi. Vuonna 2021 maata ostettiin 2,2 miljoonalla eurolla (1,5 miljoonalla eurolla vuonna 2020).

Kuva 1. Maanostoon käytetyt varat vv. 2012–2021.

Makeran hallinnassa oli vuoden 2021 lopussa maata yhteensä 1148 hehtaaria, josta 71 prosenttia on peltoa ja 29 prosenttia metsää. Vuonna 2020 hallinnassa oli 881 hehtaaria ja vuonna 2019 hallinnassa oli 846 hehtaaria.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Käyttösuunnitelmassa oli varattu maaseutuelinkeinojen (maa- ja elintarviketalouden) kehittämistoimintaa koskevan tutkimuksen rahoittamiseen 5,0 miljoonaa euroa, maaseudun valtakunnallisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen 0,51 miljoonaa euroa sekä luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskevan tutkimuksen rahoittamiseen 0,35 miljoonaa euroa.

Makeran maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämishankkeiden haku vuodelle 2021 toteutettiin kaksivaiheisena. Aiehaku päättyi 25.3.2020 ja toisen vaiheen haku 9.9.2020. Saapuneista 83 aiehakemuksesta valittiin jatkoon 35 hakemusta. Varoja myönnettiin lopulta 18 maa- ja elintarviketalouden kehittämistä koskevaan uuteen tutkimushankkeeseen, yhteensä noin 3,7 miljoonan euron kokonaisrahoituksen verran. Tutkimusrahoitusta kohdennettiin haun painopisteiden mukaisesti seuraaviin painopisteisiin: 1) kasvintuotannon uudet mahdollisuudet ja haasteet, 2) kotieläintuotannon uudet mahdollisuudet ja haasteet sekä 3) ruokajärjestelmän menestystekijät nyt ja tulevaisuudessa. Erityisesti toivottiin, että hankkeissa olisi mukana tulosten konkreettinen käytäntöön vieminen jo heti hankkeen alusta alkaen. Hankkeiden arvioinnissa kiinnitettiin yhä enemmän huomiota siihen, että

hankkeet ovat monitieteisiä ja että mukana on myös ministeriön ja tutkimuslaitoksen/yliopiston ulkopuolisia rahoittajia.

Vuoden 2021 aikana avattiin myös uusi kaksivaiheinen haku vuoden 2022 tutkimusvaroista. Ensimmäinen vaihe sulkeutui 17.3.2021 ja toinen vaihe sulkeutui 8.9.2021. Tämän haun painopisteet olivat pitkälti samat kuin edellisessä haussa, mutta erityisesti nostettiin esille kilpailukykyyn ja kannattavuuteen liittyvä teema. Painopisteet olivat siten: 1) kannattavuus, kilpailukyky ja riskienhallinta – hyvällä johtamisella ja kilpailukykyyn parantamisella Suomen maatalous uuteen nousuun, 2) ruokajärjestelmän menestystekijät nyt ja tulevaisuudessa sekä 3) kasvintuotannon uudet mahdollisuuden ja haasteet sekä 4) kotieläintuotannon uudet mahdollisuuden ja haasteet. Hakuun tuli 64 aihakemusta, joista jatkoon pääsi 28 hanketta, joista rahoitettaviksi ehdotettiin 17 hanketta. Rahoituspäätökset näistä hankkeista tehdään vuoden 2022 puolella.

Makeran tutkimus- ja kehittämisvaroin osallistuttiin kansainvälisiin tutkimusverkostoihin (ERA-NETit), jossa rahoitettiin luomutuotannon (yksi hanke), kestävän kasvintuotannon (kolme hanketta) sekä neljän ERA-NETin kiertotalouteen liittyvää yhteistä hakua (kaksi hanketta), yhteensä 899 000 eurolla.

Hakuaika vuoden 2021 valtakunnallisille maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden varsinaisella haulla päättyi 11.1.2021. Makerasta rahoitettavia valtakunnallisia maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeita haettiin teemalla ”Maaseudun kestävä tietotalous – suunnat, vaihtoehdot ja kehittymisen edellytykset”. Hankehaun teema osoittautui vaikeaksi ja rahoitushakemuksia saapui määräaikaan mennessä vain viisi kappaletta. Poikkeuksellisen alhaisesta hakemusten määrästä johtuen toteutettiin lisähaku, joka päättyi 18.6.2021. Lisähakuun saapui kaksi hakemusta. Hankkeet käynnistyivät syksyn aikana ja tuottivat uutta tietoa maaseudun tietotaloudesta vuoden loppuun mennessä. Välituloksia julkaistaan vuoden 2022 alussa. Edellisinä vuosina rahoitettujen hankkeiden tuloksia hyödynnettiin maaseutupolitiikan toiminnassa muun muassa uuden maaseutupoliittisen kokonaisuohjelman 2021–2027 kirjoittamistyössä. Erityisesti monipaikkaisuuteen liittyvää tietoa on hyödynnetty koronapandemian aikana sekä päätösten tueksi että uusissa tutkimushankkeissa (esim. VN-teas puolella). Vuoden 2021 rahoitettuja hankkeista tuotettua tietoa hyödynnetään maaseutupoliittisen kokonaisuohjelman toteuttamisessa.

Makerasta rahoitettiin lisäksi Luken palvelusopimusta, joka käsittää mm. politiikkaohjelmien suunnittelua ja vaikuttavuusaineistoa, sekä sinikettujen geenien säilytykseen liittyvää pientä selvitystä.

Lapin ELY-keskus avasi vuoden 2021 poro- ja luontaiselinkeinojen sekä kolttala-alueen kehittämistointia koskevan tutkimusrahoitushaun vuoden alussa. Tutkimuksen painopisteet olivat:

1. Poro- ja eläinhoidon sopeutumiskeinot ja hyvät käytännöt sekä varautuminen talven 2019–2020 kaltaisiin poikkeuksellisiin sääoloihin ja muihin vastaaviin poikkeustilanteisiin (koronapandemia, eläintaudit). Tutkimuksessa tulisi tarkastella taloudellisia, hallinnollisia, sosiaalisia ja lainsäädännöllisiä vaikutuksia. Tutkimuksen tulisi tarkastella äkillisten muutosten ja poikkeustilanteiden vaikutuksia laajemmin elinkeinon tilanteeseen kartoittamalla haasteita/ongelmia ja hyviä käytäntöjä sopeutumisessa mahdollisesti vertaillen Norjan ja Ruotsin toimintamalleihin.
2. Kolttakulttuurin kehittäminen ja säilyttäminen - olemassa olevan tutkimustiedon koonti ja hyödyntäminen.

Määräaikaan mennessä saapui yksi hakemus, joka myös rahoitettiin (223 974 euroa). Lapin ELY-keskuksen rahoittamat hankkeet ovat kertarahoitteisia. Edellisuusvuosien tapaan ELY-keskus piti rahoitetun hankkeen toteuttajatahoille aloitusinfon. Porotalous- ja luontaiselinkeinojen

tutkimusneuvottelukunta piti yhteensä neljä virtuaalikokousta. Näistä yhdessä kokouksessa neuvottelukunnan jäsenet saivat kuulla meneillään olevien tutkimushankkeiden kuulumisia hanketoteuttajien kertomina.

Tutkimusten ja hankkeiden rahoitustilanne rahaston kirjanpidossa käy ilmi seuraavasta taulukosta.

Taulukko 2. Makerasta rahoitettujen tutkimusten ja kehittämishankkeiden rahoitustilanne 2021

Tutkimus tai hanke	Käynnissä 1.1.2020 (kpl)	Uusia (kpl)	Päättynyt (kpl)	Käynnissä 31.12.2021 (kpl)
Maaseutuelinkeinojen kehittämistoimintaa koskevat tutkimukset	75	24	25	74
Luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskevat tutkimukset	7	1	0	8
Valtakunnalliset maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeet	10	5	2	13
Muut tutkimus- ja kehittämishankkeet sis. kriisituen	11	0	5	6
Yhteensä	103	30	32	101

Valtion vastuut ja valtiontakaukset

Valtio on luottolaitokselle vastuussa 100 prosenttiin asti niistä vuodesta 1992 lähtien myönnettyjen maaseutuelinkeinolain mukaisten valtionlainojen lopullisista menetyksistä, jotka johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä siltä osin kuin lainan vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan valtionlainasta maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja. Makeran vastuusitoumukset koskevat elinkeinoharjoittajina toimiville kotitalouksille myönnettyjä valtionlainoja.

Vuoden 1993 alusta lukien valtio on ollut edellä mainituin tavoin 80 prosenttiin asti vastuussa ennen vuotta 1992 maatilatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettyjen maatilatalouden luottojen menetyksistä. Edellytyksenä on, että lainaa ei olisi voitu ennen vuotta 1993 irtisanoa.

Rahaston vastuut luottolaitoksille olivat 31.12.2021 yhteensä 20,3 miljoonaa euroa (26,1 miljoonaa euroa vuonna 2020). Lisäksi rahastolla on yhteensä 113,6 miljoonaa euroa lainojen takausvastuita.

Taulukko 3. Valtion vastuut 31.12.2021 (euroa)

Vastuu %	1.1.2021	Muutos 2021	31.12.2021
100	26 056 214,74	-5 769 243,95	20 286 970,79
80	46 288,16	-21 215,55	25 072,61
Yhteensä vastuusitoumukset	26 102 502,90	-5 790 459,50	20 312 043,40

Maatalouden rakennetuista annetun lain mukainen valtionehtakauksen kohteena olevien lainojen pääomaa saa samanaikaisesti olla maksamatta enintään 110 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 oli mahdollista myöntää valtionehtakaus enintään 15,0 miljoonan euron lainapääomalle; takauksia myönnettiin 29 kpl (51 kpl vuonna 2020, 65 kpl vuonna 2019), yhteensä valtionehtakaus myönnettiin lähes 6,5 miljoonan euron lainapääomalle (14,0 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 17,3 miljoonaa euroa vuonna 2019).

Takauksen kohteena olevien investointien keskimääräinen tukikelpoinen kustannus oli noin 880 000 euroa (980 000 euroa vuonna 2020 ja 1 190 000 euroa vuonna 2019). Takausta myönnettiin keskimäärin noin 224 000 euron lainapääomalle (vuonna 2020 keskimäärin noin 256 000 euron lainapääomalle ja vuonna 2019 keskimäärin 265 000 euron lainapääomalle).

Valtionehtakautta voidaan myöntää lypsy- ja nautakarjainvestointien, sikatalouden, lihasiipikarjatalouden, lammas- ja vuohitalouden, hevostalouden, kasvihuonetuotannon ja turkistarhauksen rakentamisinvestointeihin sekä energiainvestointeihin. Valtion takaama lainamäärä kasvoi 76,9 miljoonaan euroon.

Taulukko 4. Valtion takaama (rakennnetukilaki) lainamäärä vuosina 2016–2021 (euroa)

Vuosi	
2016	40 083 236
2017	46 874 308
2018	51 265 597
2019	57 596 201
2020	67 892 979
2021	76 864 976

Maatilojen maksuvalmiuslainat

Vuoden 2021 lopussa valtion takaama lainamäärä tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa oleville maatalousyrittäjille oli yhteensä 36,8 miljoonaa euroa (laki 922/2016 takauksia 10,9 miljoonaa ja laki 232/2019 25,9 miljoonaa), vuoden 2020 lopussa lainamäärä oli 37,5 miljoonaa.

Taulukko 5. Makeran maksuvalmiusongelmallisille tiloille (922/2016) valtion takaama lainamäärä 2017–2021 (euroa)

Vuosi	
2017	29 019 367
2018	27 499 444
2019	21 276 387
2020	14 814 207
2021	10 928 553

Taulukko 6. Makeran maksuvalmiusongelmallisille tiloille (232/2019) valtion takaama lainamäärä 2019–2021 (euroa)

Vuosi	
2019	16 503 634
2020	22 691 395
2021	25 847 490

Valtiontakauksista mahdollisesti aiheutuvat menot maksetaan Makeran varoista. Aikaisempina vuosina kehittämisrahaston menetykset vastuiden toteutumisesta ovat olleet melko vähäisiä, mutta tilikauden aikana menetykset ovat kasvaneet. Vuonna 2020 takauksista aiheutui 2,5 miljoonaa euroa tappioita. Saatujen takausprovisioiden määrä oli 1,3 miljoonaa euroa. Valtion varoista myönnettyjen lainojen valtionvastuuhyvityksiä ei maksettu tilikauden aikana.

Taulukko 7. Makeran maksamat valtionvastuuhyvitykset ja takaustappiot (euroa)

Vuosi	Valtiontakaus	Valtionvastuuhyvitykset	Yhteensä	Saadut takausprovisiot
2016	170 856	105 300	276 156	586 188
2017	0	0	0	954 427
2018	536 047	537 555	1 073 602	1 166 371
2019	293 852	586 399	880 251	1 204 445
2020	1 660 905 ¹	0	1 660 905	1 243 222
2021	2 475 741	0	2 475 741	1 301 964
Yhteensä	5 137 402	1 229 253	6 366 655	6 456 617

¹Summa koostuu kokonaan maksuvalmiuslainojen takaustappioista.

Takaisinperinnät

Makeran varoista myönnettyjä tukia koskevia takaisinperintäpäätöksiä tehtiin 13 kappaletta vuonna 2021 (7 kappaletta vuonna 2020 ja 10 kappaletta vuonna 2019). Takaisinperittäväksi määrättiin kaikkiaan vuonna 2021 noin 175 000 euron (vuonna 2020 noin 98 000 euron ja vuonna 2019 noin 214 000 euron) verran avustusta ja valtionlainaa, joista vuoden 2021 aikana saatiin takaisinperityksi noin 44 000 euroa (vuoden 2020 aikana noin 8 000 euroa ja vuoden aikana 2019 noin 52 000 euroa). Lisäksi vuoden 2021 takaisinperintäpäätöksiin kohdistuvia korkoja perittiin noin 8 000 euroa (vuonna 2020 0 euroa ja vuonna 2019 noin 4 000 euroa). Saatavien perintä jatkuu edelleen vuonna 2022.

1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Makeralla ei ole palkattua henkilökuntaa. Makeran hallinnolliset tehtävät sekä maksuliikenne- ja kirjanpito tehtävät hoidetaan Ruokaviraston maaseutulinjalla ja tilojen myyntihintasaamisten sekä kolta- ja peruskuivatuslainojen perintä hoidetaan Valtiokonttorissa. Maa- ja metsätalousministeriössä Makeraan liittyviä tehtäviä hoidetaan ruokaosastolla.

1.6. Tilinpäätösanalyysi

1.6.1. Rahoituksen rakenne

Makeran vuoden 2021 käyttösuunnitelma on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä 2. Alla olevassa taulukossa 8 on kooste tulo- ja menoeristä vuosilta 2017–2021.

Taulukko 8. Käyttösuunnitelma vv.2017–2021, miljoonaa euroa

TULOT JA MENOT MILJ. EUROA			Kertynyt/sidottu				
TULOT	Muutos 2020–2021		2021	2020	2019	2018	2017
	Milj.€	%	Milj.€	Milj.€	Milj.€	Milj.€	Milj.€
Lainojen korot ja lyhennykset	-1,46	-18,5	6,41	7,87	11,96	14,23	18,34
Tilojen myyntihintojen korot ja lyhennykset	0,60	32,3	2,44	1,85	3,17	2,63	3,13
Muut tulot	0,03	2,0	1,43	1,41	1,31	1,40	1,12
Yhteensä	-0,84	-7,5	10,29	11,13	16,44	18,26	22,59
Siirtyneet sitomattomat varat	68,52	140,9	117,15	48,63	99,51	91,24	67,55
Lainojen ja avustusten peruutukset	0,02	60,1	0,05	0,03	0,02	0,03	0,02
Siirto valtion talousarviosta	-166,80	-100,0	0,00	166,80	0,00	49,00	33,00
Yhteensä	-98,26	-45,6	117,20	215,46	99,53	140,27	100,57
Tulot yhteensä	-99,10	-43,7	127,49	226,59	115,97	158,53	123,17
MENOT							
Sijoitusmenot	0,71	47,7	2,20	1,49	1,64	1,44	1,28
Kulutusmenot	-80,41	-74,5	27,54	107,95	65,69	57,59	30,64
Menot yhteensä	-79,70	-72,8	29,73	109,44	67,33	59,02	31,92
Siirtyy sitomattomina seuraavalle vuodelle	-19,39	-16,6	97,76	117,15	48,63	99,51	91,24

Makeran tulorahoitus koostuu rahaston oman toiminnan tuloista. Oman toiminnan tuloja ovat lainasaamisten lyhennykset ja korot, rahaston varoilla hankittujen maa- ja vesialueiden myyntihinnat sekä muut tulot, joista suurimpana tuloeränä on maanvuokratulot. Tulojen ennustaminen on vaikeaa niiden luonteen takia. Tuloihin kuuluvat myös edelliseltä vuodelta siirtyneet sitomattomat varat sekä lainojen ja avustusten peruutukset.

Tulorahoituksen perusrakenne on muuttunut vuodesta 2017 vuoteen 2021 siten, että vaikka oman toiminnan ja siirtotalouden tulojen reaalinäärä onkin laskeva, niiden osuus tulorahoituksesta on kasvanut samalla kun siirtyneiden sitomattomien varojen ja talousarviosiirtojen osuus on laskenut

vuoteen 2017 saakka. Tulorahoitus on laskenut edellisestä vuodesta puolella koska rahastoon ei siirretty varoja talousarviosta.

Vuoden 2021 tulojen kokonaiskertymä oli 127,49 miljoonaa euroa. Se oli noin 44 prosenttia pienempi kuin vuonna 2020 (226,59 miljoonaa euroa), vuonna 2019 kertymä oli 115,97 miljoonaa euroa.

Valtionlainojen koroista ja lyhennyksistä kertyi yhteensä 6,41 miljoonaa euroa. Lainakanta supistui edelleen, minkä vuoksi lainoista kertyi noin 1,46 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2020, jolloin kertyi 7,87 miljoonaa euroa. Vuonna 2019 lainasaamisista kertyi vielä 11,96 miljoonaa euroa. Tilojen myyntihintojen korkoihin ja lyhennyksiin on sisällytetty myös tilojen myynnit virastoille ja laitoksille. Tilojen myynti kasvoi noin 32 prosenttia edellisestä vuodesta.

Tuloja kertyi vuonna 2021 yhteensä 10,29 miljoonaa euroa, vuonna 2020 yhteensä 11,13 miljoonaa euroa ja vuonna 2019 yhteensä 16,44 miljoonaa euroa. Kertyneet tulot on esitetty ilman vuodelta 2020 siirtyneitä sitomattomia varoja. Kaikkiaan tulot vuonna 2021 olivat 127,49 miljoonaa euroa, vuonna 2020 tulot olivat 226,59 miljoonaa euroa ja vuonna 2019 tulot olivat 115,97 miljoonaa euroa.

Menojen rakenne ei muuttunut vuodesta 2020. Pääosa menoista, noin 93 prosenttia (vuonna 2020 osuus menoista oli 99 prosenttia ja vuonna 2019 osuus oli 98 prosenttia), aiheutui kulutusmenoista, joissa suurin erä oli myönnetyt avustukset. Sijoitusmenojen osuudeksi jäi noin 7 prosenttia (vuonna 2020 noin 1,5 prosenttia ja vuonna 2019 reilut 2 prosenttia).

Rahaston sijoitusmenot kasvoivat 0,71 miljoonaa euroa vuodesta 2020, kulutusmenot supistuivat 80,41 miljoonaa euroa.

1.6.2. Käyttösuunnitelman toteutuminen

Käyttösuunnitelma vahvistettiin 28.1.2021 ja sitä muutettiin siirtyvän erän kasvaessa ja kulutusmenoihin ohjattiin lisävaroja vakuustoiminnan kasvaneita menoja varten.

Taulukko 9. Maatilatalouden kehittämisrahaston vuoden 2021 käyttösuunnitelman muutokset, miljoonaa euroa

TULOT	Käyttös.	Käyttös.muutos
	28.1.2021	18.11.2021
V. 2020 siirtyneet sitomattomat varat	108,00	117,15
Rahaston omat tulot arvioitiin	11,40	11,40
Lainojen ja avustusten peruutukset	0,10	0,10
Yhteensä	119,50	128,65
MENOT		
Sijoitusmenoihin ohjattiin	2,65	2,65
Kulutusmenoihin ohjattiin	29,75	30,55
Yhteensä	87,10	95,45
Sitomattomaksi jäävä osuus	87,10	95,45

Makeran tulot toteutuivat vuonna 2021 suunniteltua pienempinä¹. Kaikkiaan tuloja kertyi 127,49 miljoonaa euroa eli 1,16 miljoonaa euroa käyttösuunnitelmassa arvioitua vähemmän.

Suunnitelluista menoista sidottiin 89,6 prosenttia. Sijoitusmenoista käytettiin 82,9 prosenttia ja kulutusmenoihin 90,1 prosenttia suunnitellusta.

Vuodelle 2022 siirtyi sitomattomia varoja 97,76 miljoonaa euroa. Käyttösuunnitelman arvion mukainen sitomattomien varojen määrä, 95,45 miljoonaa euroa, alittui 2,31 miljoonalla eurolla.

¹ Luku 5. Liitetiedot

Rahaston tilinpäätöksen liite 2: Rahaston varojen käyttösuunnitelma
TULOT (milj. euroa)

1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma²

Rahaston tuotot koostuvat toiminnan tuotoista ja rahoitustuotoista. Rahoitustuotot kattoivat noin 59 prosenttia tuotoista ja toiminnan tuotot 41 prosenttia.

Toiminnan tuotot koostuvat maksullisen toiminnan tuotoista, rahastolle hankittujen tilojen vuokrista ja käyttökorvauksista sekä muista toiminnan tuotoista. Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 39 prosenttia edellisestä vuodesta.

Rahoitustuotot koostuvat pääosin lainojen ja kauppahintasaamisten korkotuotoista sekä takausprovisioista. Ne on kirjattu suoriteperusteella. Rahoitustuotot laskivat edellisvuodesta prosentilla.

Rahaston kulut koostuvat toiminnan kuluista, rahoituskuluista sekä siirtotalouden kuluista. Siirtotalouden kulujen osuus rahaston kuluista vajaan 95 prosenttia. Toiminnan kulujen osuus oli reilut neljä prosenttia ja rahoituskulujen osuus oli vajaan prosentin.

Toiminnan kulut koostuvat maan ostoista, henkilöstökuluista, palvelujen ostoista ja muista kuluista. Kuluista pääosa kertyi maan ostoista. Varastojen muutos koskee maa-alueita. Palvelujen ostot kasvoivat edellisvuodesta johtuen valtiontakauskorvauksiin liittyvien kulujen kasvusta. Muihin kuluihin sisältyvät myös muun muassa verot ja muut pakolliset maksut. Kaikkiaan toiminnan kulut kaksinkertaistuivat edelliseen vuoteen verrattuna johtuen lähinnä maa-alueiden ostojen kasvulla.

Rahoituskulut koostuvat pääosin keskusrahallaitosten hoitopalkkioista ja takausluottojen hoitokorvauksista. Lisäksi rahoituskuluissa on lainasaamisten tileistä poistot sekä epävarmojen tukisaatavien arvostamiskirjauksesta johtuva luottotappiokirjaus.

Siirtotalouden kulut koostuvat maksetuista avustuksista sekä siirtotalouden kulujen palautuksista. Ne olivat 66,1 miljoonaa euroa (74,8 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 41,7 miljoonaa euroa vuonna 2019). Siirtotalouden kulut supistuivat noin 12 prosenttia vuodesta 2020.

Toiminnan nettotulos (JÄÄMÄ I) supistui edellisestä vuodesta ja oli 0,56 miljoonaa euroa. Rahoitustuottojen ja kulujen jälkeen tulos (JÄÄMÄ II) oli 0,53 miljoonaa. Siirtotalouden tuottojen ja kulujen jälkeen tilikauden kulujäämä (JÄÄMÄ III) supistui -65,6 miljoonaan euroon, kun se vuonna 2020 oli -72,9 miljoonaa euroa ja vuonna 2019 oli ollut -39,8 miljoonaa euroa.

---

² Luku 2. Tuotto- ja kululaskelma

1.6.4. Tase³

Makeran taseen loppusumma on kasvanut edellisestä vuodesta 67,2 miljoonaa. Vuonna 2021 taseen loppusumma oli 344,1 miljoonaa euroa (vuonna 2020 loppusumma oli 411,3 miljoonaa euroa ja vuonna 2019 se oli 316,6 miljoonaa euroa). Taseen loppusumman kasvuun on suurimpana syynä rahastoon tehdyt talousarviosiirrot.

Vastaavaa

Rahaston tase koostuu lainasaamisista, joihin sisältyvät valtionlainat ja kauppahintasaamiset, sekä vaihto-omaisuudesta, pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista saamisista ja rahavaroista. Lainasaamia oli vuoden 2021 lopussa 20,8 miljoonaa euroa, (vuoden 2020 lopussa 26,7 ja vuoden 2019 lopussa 33,8 miljoonaa euroa), mistä taseen pitkäaikaisia lainasaamia oli 14,7 miljoonaa euroa (18,7 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 23,7 miljoonaa euroa vuonna 2019) ja lyhytaikaisia 6,1 miljoonaa euroa (7,9 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 10,1 miljoonaa euroa vuonna 2019). Lainasaamisten⁴ (lainat ja kauppahintasaamiset) määrä on laskenut yhtäjaksoisesti vuodesta 2004, koska uusia lainoja ei ole enää juuri myönnetty. Vuonna 2021 lainakanta supistui 21,9 prosenttia, hieman edellisvuotta enemmän. Lainasaamisten muutos vuosina 2017–2021 on esitetty alla olevassa taulukossa 10.

Taulukko 10. Lainasaamisten muutos 2017–2021

	Muutos 2020–2021		2021	2020	2019	2018	2017
	Milj.€	%	Milj.€	Milj.€	Milj.€	Milj.€	Milj.€
Saldo 1.1.	-7,2	-21,2	26,7	33,8	44,9	58,0	74,6
Uudet*	-0,1	-30,8	0,2	0,3	0,4	0,5	1,0
lyhennykset	1,4	-19,1	-6,0	-7,5	-11,4	-13,6	-17,6
Saldo 31.12	-5,8	-21,9	20,8	26,7	33,8	44,9	58,0

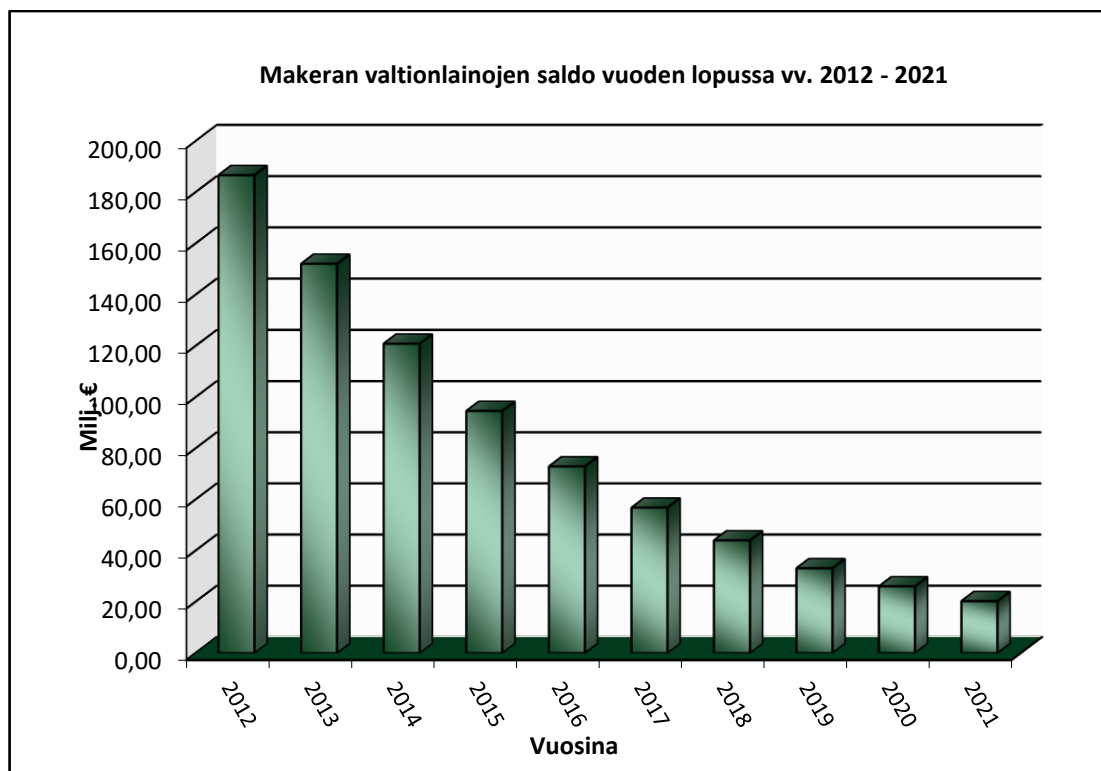
Vuonna 2021 korkoja kertyi 0,4 miljoonaa euroa (0,5 vuonna 2020 ja 0,7 vuonna 2019), uusia lainoja myönnettiin 0,2 miljoonaa euroa (0,3 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 0,4 miljoonaa euroa vuonna 2019) ja lyhennyksiä kertyi 6,0 miljoonaa euroa (7,3 vuonna 2020 ja 11,3 vuonna 2019).

³ Luku 3. Tase.

⁴ Liitteessä 15 on selvitys talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston myöntämistä lainoista ja kauppahintasaamisista 31.12.2021.

Lainakanta koostuu pääosin valtionlainoista. Vuoden 2021 valtionlainojen saldo oli 20,3 miljoonaa euroa (26,1 miljoonaa euroa vuonna 2020 ja 33,2 miljoonaa euroa vuonna 2019). Alla olevassa kuvassa 2 on esitetty valtionlainojen saldo vuosina 2012–2021.

Kuva 2. Makeran valtionlainojen saldo vuoden lopussa vv. 2012–2021, miljoonaa euroa

Valtionlainasaamisten järjestämättömät ja 0-korkoiset lainasaamiset ovat 1,96 miljoonaa euroa 31.12.2021 (2,16 miljoonaa vuonna 2020 ja 2,04 miljoonaa vuonna 2019). Alla olevassa taulukossa 11 on esitetty järjestämättömät ja 0-korkoiset lainasaamiset vuosina 2017–2021.

Taulukko 11. Makeran järjestämättömät ja muut 0-korkoiset

	Muutos 2020–2021		2021	2020	2019	2018	2017
	Milj.€	%	Milj.€	Milj.€	Milj.€	Milj.€	Milj.€
Valtionlainat	-0,20	-11,3	1,60	1,80	1,58	1,24	2,69
Kolttalainat	0,03	34,6	0,10	0,07	0,14	0,07	0,00
Peruskuivatuslainat	0,00	-0,9	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02
Kauppahinnat	-0,02	-7,3	0,25	0,27	0,31	0,38	0,54
Yhteensä	-0,20	-9,2	1,96	2,16	2,04	2,88	3,26

Vaihto-omaisuus (tavarat) käsittää rahaston ostamat tilat. Vaihto-omaisuus supistui 5,48 miljoonaan euroon edellisvuoden 6,31 miljoonasta eurosta. Tiloja on hankittu tilusjärjestelyjä varten.

Pitkäaikaiset saamiset ovat alueellisten ympäristökeskusten, vuodesta 2010 alkaen ELY-keskusten, valtion työnä tehtäville peruskuivatushankkeille myönnettyjä lainaosuuksia, joista varsinaisia lainapäätöksiä ei ole vielä tehty. Pitkäaikaisia saamisia oli edellisenä vuonna vielä 0,11 miljoonaa, kuluvan vuoden aikana saamisia ei enää ole.

Lyhytaikaiset saamiset koostuvat siirtosaamisista ja muista lyhytaikaisista saamisista.

Siirtosaamisista valtaosa koostuu tilusjärjestelysaamisista sekä lainojen ja kauppahintasaamisten siirtymistä koroista. Muita siirtosaamisia on jonkin verran, koskevat ELY-keskusten sekä rahalaitosten tuloutuksia Makeralle.

Muissa lyhytaikaisissa saamisissa suurin erä on lainasaamisten vuonna 2021 erääntyväksi arvioitu osuus 6,4 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 arvioitiin kertyväksi 8,3 miljoonaa euroa. Lisäksi muihin lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvät tukimaksusaatavat ja tutkimuksiin ja hankkeisiin annetut ennakot. Tänä vuonna tehtiin alaskirjaus epävarmojen tukimaksusaatavien osalta perustuen jatkotoimenpideyksikön laskelmaan. Epävarmat tukimaksusaatavat johtuvat saatavien perimisen epätodennäköisyydestä erityisesti konkurssimenettelyssä tai velkajärjestelyssä olevien saatavien osalta.

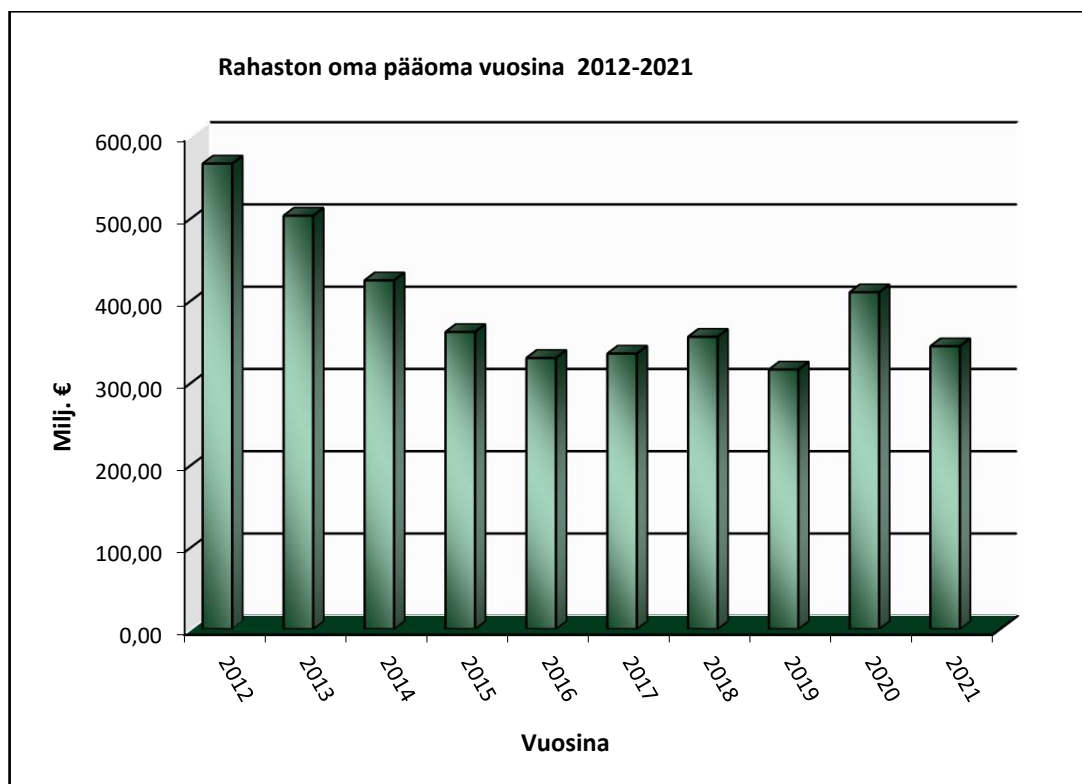
Tukimaksusaatavien määrä taseessa oli hieman pienempi mitä edellisenä vuonna eli 0,25 miljoonaa euroa. Tutkimuksiin ja hankkeisiin ei annettu ennakoita.

Yhdystilisaatava valtiolta supistui 315 miljoonaan euroon edellisvuoden 376 miljoonasta eurosta (vuonna 2018 yhdystilisaatava oli 274 miljoonaa). Laskua oli 61 miljoonaa euroa eli noin 16 prosenttia vuodesta 2020.

Vastattavaa

Maatilatalouden kehittämisrahaston oma pääoma on laskenut. Oma pääoma oli vuoden 2021 lopussa 343,8 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2020 lopussa oli 409,4 ja vuoden 2019 lopussa 315,5 miljoonaa euroa. Oma pääoma supistui edellisvuodesta 65,6 miljoonaa euroa, kun vuodesta 2019 vuoteen 2020 kasvua oli 93,9 miljoonaa euroa. Alla oleva kuva 3 havainnollistaa kehitystä vuodesta 2012 alkaen.

Kuva 3. Mäkeran oma pääoma vuosina 2012–2021, miljoonaa euroa.

Vieras lyhytaikainen pääoma koostuu ostoveloista.

1.6.5. Rahaston rahoituslaskelma

Rahaston likvidit varat laskivat vuoden aikana 61,1 miljoonaa euroa 316 miljoonaan euroon.

1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Johtokunta on arvioinut, täyttääkö maatilatalouden kehittämisrahaston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetty tavoitteet ja todennut, että sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on seuraavat pääasialliset kehittämistarpeet, joiden vuoksi ryhdytään toimenpiteisiin:

1. Vuodesta 2015 alkaen osarahoitteisten investointiavustusten rahoitus on siirretty valtion talousarvioon. Kun ohjelmakauden aikana tehdään muutoksia rahoituslähteiden välillä, on tärkeää huolehtia siitä, että määrärahojen mitoitus on tasapainossa suhteessa niihin toimiin, jotka rahoitetaan Makerasta. Lisäksi on varmistettava, että myönnetyille valtiontakauksille on olemassa riittävä kate.
2. Johtokunta pitää tärkeänä, että Makerasta myönnettävät rahoitusjärjestelmän varat sekä valtiontakaukset kohdentuvat mahdollisimman tehokkaalla ja vaikuttavalla tavalla ja että rahoituspäätöksiä tehtäessä kiinnitetään kokonaisvaltaisesti erityistä huomiota investoivien tilojen taloussuunnitteluun ja riskienhallintaan.
3. Johtokunta pitää tärkeänä, että toiminnan jatkuvuus ja laatuun liittyvä osaaminen varmistetaan hallinnon muutosten yhteydessä.

1.8. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Makeran tehtävien hoidossa ei vuonna 2021 ole ilmennyt väärinkäytöksiä.

2. Tuotto- ja kululaskelma

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	2 372 166,00		1 710 461,78	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	128 300,58		102 042,16	
Muut toiminnan tuotot	2 933,00	2 503 399,58	55 132,87	1 867 636,81
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 000 058,32		1 380 406,53	
2 172 011,37	1 490 067,95		1 490 067,95	
828 046,95	-109 661,42		-109 661,42	
Henkilöstökulut	2 345,46		2 344,99	
Palvelujen ostot	42 149,66		25 536,09	
Muut kulut	17 525,57	-3 062 079,01	6 121,32	-1 414 408,93
JÄÄMÄ I		-558 679,43		453 227,88
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	1 742 558,98		1 762 312,95	
Rahoituskulut	-650 902,83	1 091 656,15	-299 655,99	1 462 656,96
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	0,00
JÄÄMÄ II		532 976,72		1 915 884,84
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot EU:lta	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulut				
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	63 669 542,50		73 136 192,46	
Siirtotalouden kulujen palautukset	2 475 741,37	-66 145 283,87	1 660 905,46	-74 797 097,92
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-65 612 307,15		-72 881 213,08

3. Tase

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON TASE

	31.12.2021		31.12.2020	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset				
Lainasaamiset	14 669 026,37		18 730 462,43	
KÄYTTÖOMAISUUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET Sijoitukset Yhteensä		14 669 026,37		18 730 462,43
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUUS				
VAIHTO-OMAISUUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	5 484 651,85	5 484 651,85	6 312 698,80	6 312 698,80
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset				111 481,87
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset				
Siirtosaamiset	2 088 995,54		1 324 839,33	
Muut lyhytaikaiset saamiset	6 383 414,12		8 259 399,70	
Ennakkomaksut		8 472 409,66		9 584 239,03
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Muut rahat ja pankkisaamiset	315 512 388,80	315 512 388,80	376 607 931,47	376 607 931,47
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUUS Yhteensä		329 469 450,31		392 616 351,17
VASTAAVAA Yhteensä		344 138 476,68		411 346 813,60

	31.12.2021		31.12.2020	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Rahaston pääoma	1 921 609 225,63		1 754 809 225,63	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 512 188 034,05		-1 439 306 820,97	
Talousarviosiirrot			166 800 000,00	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	-65 612 307,15	343 808 884,43	-72 881 213,08	409 421 191,58
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	286 831,18		1 830 694,35	
Siirtovelat	42 761,07		18 222,72	
Muut lyhytaikaiset velat		329 592,25	76 704,95	1 925 622,02
VIERAS PÄÄOMA Yhteensä		329 592,25		1 925 622,02
VASTATTAVAA Yhteensä		344 138 476,68		411 346 813,60

4. Rahoituslaskelma

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON RAHOITUSLASKELMA

	1.1.2021 - 31.12.2021	1.1.2020 - 31.12.2020
	€	€
OMA TOIMINTA		
Veronluonteiset tulot		
Palvelujen myynti, vuokrat, käyttökorvaukset ja muut toiminnan tulot	1 727 977,56	2 160 426,02
Korkotulot ja voiton tuloutukset	1 753 824,79	1 769 353,64
Tavaroiden ja palveluiden ostomenot	-3 733 685,98	-714 972,73
Henkilöstömenot	-2 345,46	-2 344,99
Muut menot	-17 325,44	-6 008,39
Korkomenot	-625 518,20	-532 512,46
OMAN TOIMINNAN RAHAVIRTA	-897 072,73	2 673 941,09
SIIRTOTALOUS		
Siirtotalouden tulot		
Tulonsiirrot elinkeinoelämälle	-66 221 988,82	-74 720 392,97
Muut tulonsiirrot kotimaahan		19 110,00
SIIRTOTALOUDEN RAHAVIRTA	-66 221 988,82	-74 701 282,97
INVESTOINNIT		
Sijoitukset arvopapereihin	-25 384,63	232 856,47
Annetut lainat	425,77	-132 054,06
Annettujen lainojen takaisinmaksut	6 048 477,74	7 461 488,95
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	6 023 518,88	6 023 518,88
RAHOITUS		
Oman pääoman muutos		166 800 000,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		166 800 000,00
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	-61 095 542,67	102 334 949,48
LIKVIDIT VARAT 1.1.	376 607 931,47	274 272 981,99
LIKVIDIT VARAT 31.12.	315 512 388,80	376 607 931,47

5. Liitetiedot

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Liitetiedot on numeroitu valtiovarainministeriön määräysten mukaisesti, jotta koko valtionhallinnossa olisi samat liitteet samoissa paikoissa. Niitä ei voi muuttaa. Jos jotain liitettä ei ole, sitä ei tarvitse esittää.

Käyttösuunnitelman seurantalaskelmassa **MENOT (milj. euroa)** erotus = sidottu - käyttösuunnitelma, jolloin suunnitelmaa pienempi toteutuma näkyy erotuksessa miinusmerkkisenä. Käyttösuunnitelman seurantalaskelmassa **TULOT (milj. euroa)** erotus on aina ollut kertynyt - suunnitelma.

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 2: Rahaston varojen käyttösuunnitelma

TULOT (milj. euroa)	Käyttö- suunnitelma v:lle 2021	Kertynyt v. 2021	Erotus (kertynyt- käyttö- suunn.)	Toteutunut %
1. Lainojen korot, lyhennykset ja ylimääräiset lyhennykset	9,70	6,41	-3,29	66,1
2. Tilojen myyntihintojen korot, lyhennykset ja ylimääräiset lyhennykset	0,50	0,07	-0,43	14,2
Maanseutuelinkeinolain kauppahinnat/ L 1295/90				
Maankäyttölain kauppahinnat/ L 353/58				
Porotilain kauppahinnat/ L 590/69				
Kolttien maajärjestely/ L 593/69				
Maatilain kauppahinnat/ L188/77				
Luontaiselinkeinolain kauppahinnat/ L610/84				
Porotalouslain kauppahinnat/ L 161/90				
Muut tulot sekä tulot myynneistä valtion virastoille ja laitoksille ¹		2,37	2,37	
	0,50	2,44	1,94	488,7
3. Valtion takauksesta saatavat provisiot	1,10	1,30		
4. Muut tulot	0,10			
Valtion takauksesta saatavat provisiot				
Muut korot		0,00		
Vuokratulot, tulot raivaus- ja rakentamiskustannusten sekä tie- ja kuivaus- ja metsänparannuskustannusten takaisin perinnästä sekä satunnaiset tulot		0,13		
	0,10	0,13	0,03	132,0
Tulot kohdista 1–4	11,40	10,29	-1,11	90,3
5. Vuodelta 2020 siirtyneet sitomattomat varat (*	117,15	117,15	0,00	100,0
6. Lainojen ja avustusten peruutukset	0,10	0,05	-0,05	51,8
Yhteensä	128,65	127,49	-1,16	99,1

¹ Sisältää tilojen myynnit

Maatilatalouden kehittämisrahaston MENOT (milj. euroa)

Käyttö- suunni- telma	Sidottu	Sitomatta	Toteutunut
V:lle 2021 milj. €	V:lle 2021 milj. €	V:lle 2021 milj. €	V:lle 2021 %

MENOT
A. Sijoitusmenot

1. Maanhankinta	2,20	2,17	-0,03	98,5
2. Lainat				
2. 1. Porotalous-, luontaiselinkeino- ja kolttalainat (kansallisesti rahoitettava)	0,45	0,03	-0,42	6,5
Sijoitusmenot yhteensä	2,65	2,20	-0,45	82,9

B. Kulutusmenot

1. Avustukset				
1. 1. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoitus- ja rakennetukilakien sekä kolttalain mukaiset avustukset	2,40	2,34	-0,06	97,6
1. 2. Peruskuiivatusavustukset	3,00	1,96	-1,04	65,3
1. 3. Rakennetukilain (1476/2007) mukaiset avustukset (kansallisesti rahoitettava)	15,00	14,06	-0,94	93,7
Avustukset yhteensä	20,40	18,36	-2,04	90,0
2. Rahalaitoksille maksettavat hoitopalkkiot	0,25	0,16	-0,09	62,0
3. Maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämishankkeet	5,00	5,00		100,0
4. Luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskeva tutkimus	0,35	0,22	-0,13	64,0
5. Vakuustoiminnan menot	2,80	2,48	-0,32	88,4
6. Valtakunnalliset tutkimus- ja kehittämishankkeet	0,51	0,51		100,0
7. Kolttien asiainhoidon, kalavesien hoidon ja palvelutuen kulut	0,24	0,24		100,0
8. Muut menot	1,00	0,57	-0,43	57,4
Muut kulutusmenot yhteensä	10,15	9,18	-0,97	90,4
Kulutusmenot yhteensä	30,55	27,54	-3,01	90,1
Sijoitus- ja kulutusmenot yhteensä	33,20	29,73	-3,47	89,6
Siirtyy sitomattomina varoina vuodelle 2022	95,45	97,76	2,31	102,4

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 3: Henkilöstökulujen erittely

	2021	2020
Henkilöstökulut	2 030,00	2 033,00
Palkat ja palkkiot	2 030,00	2 033,00
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Henkilösivukulut	315,46	311,99
Eläkekulut	293,46	290,04
Muut henkilösivukulut	22,00	21,95
Yhteensä	2 345,46	2 344,99
Johdon palkat ja palkkiot	294,00	289,00
josta tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut	0,00	0,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00
Lomapalkkavelka	0,00	0,00

Henkilöstökuluiksi on tässä katsottu johtokunnan, porotalouden ja luontaiselinkeinojen neuvottelukunnan kokouspalkkiot.

Johtokunnan jäsenten palkkiot on esitetty liitteessä myös erikseen.

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 6: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2021	2020	Muutos 2021–2020
Korot euromääräisistä saamisista	461 686,68	535 241,08	-73 554,40
Muut rahoitustuotot	1 280 872,30	1 227 071,87	53 800,43
Rahoitustuotot yhteensä	1 742 558,98	1 762 312,95	-19 753,97
Rahoituskulut	2021	2020	Muutos 2021–2020
Korot euromääräisistä veloista	123 394,56	7 138,31	116 256,25
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistä poistot	25 384,63	-232 856,47	258 241,10
Muut rahoituskulut	502 123,64	525 374,15	-23 250,51
Rahoituskulut yhteensä	650 902,83	299 655,99	351 246,84
Netto	1 091 656,15	1 462 656,96	-371 000,81

Lainananto lainansaajasektoreittain

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 7: Rahastosta annetut lainat

€	Lainapääoma 31.12.2021	Lisäys 2021	Vähennys 2021	Lainapääoma 31.12.2020	Pääomamuutos 2021–2020
Yritykset ja asuntoyhteisöt	20 571,27	18 341,49	2 722,92	4 952,70	15 618,57
Yritykset	20 571,27	18 341,49	2 722,92	4 952,70	15 618,57
-Julkiset yritykset	2 229,78	0,00	2 229,79	4 459,57	-2 229,79
-Yksityiset yritykset	18 341,49	18 341,49	493,13	493,13	17 848,36
Asuntoyhteisöt	0	0	0	0	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	18 143 835,48	36 606,30	5 556 767,72	23 663 996,90	-5 520 161,42
Rahalaitokset	18 143 835,48	36 606,30	5 556 767,72	23 663 996,90	-5 520 161,42
Muut rahoituslaitokset	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	0	0	0	0	0,00
Vakuutuslaitokset	0	0	0	0	0,00
Julkisyhteisöt	103,42	103,42	0	0	103,42
Paikallishallinto	103,42	103,42	0	0	103,42
Sosiaaliturvarahastot	0	0	0	0	0,00
Valtionhallinto	0	0	0	0	0,00
Kotitaloudet	2 504 829,59	136 205,64	488 987,10	2 857 611,05	-352 781,46
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	2 128 403,68	45 961,90	344 153,40	2 426 595,18	-298 191,50
-Maatilataloudenharjoittajien kotitaloudet*	2 128 403,68	45 961,90	344 153,40	2 426 595,18	-298 191,50
-Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0	0	0	0	0,00
Palkansaajakotitaloudet	376 425,91	90 243,74	144 833,70	431 015,87	-54 589,96
Omaisustulojen ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Laitoskotitaloudet	0	0	0	0	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0	0	0	0	0,00
Valtionkirkot	0	0	0	0	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0	0	0	0	0,00
Ulkomaat	0	0	0	0	0,00
Euroopan unioni	0	0	0	0	0,00
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	0	0	0	0	0,00
Sektori tuntematon	137 049,53	0,00	0,00	137 049,53	0,00
Yhteensä	20 806 389,29	191 256,85	6 048 477,74	26 663 610,18	-5 857 220,89

*Lainoihin liittyvä lisäselvitys liitteessä 15 (1) Täydentäviä tietoja.

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 9: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2021	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1–5	Yli	Alle	1–5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat							
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot							
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset							
Euromääräiset lainasaamiset	5 664 024,14	10 268 552,09	2 103 258,08	340 815,24	1 933 888,58	3 728,79	20 314 266,92
Muut euromääräiset sijoitukset							
Muut valuuttamääräiset sijoitukset							
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset							
Yhdystilisaatavat valtiolta				315 512 388,80			315 512 388,80
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat							
Yhteensä	7 424 784,77	13 583 370,78	2 377 701,09	376 959 225,80	2 359 839,89	7 735,56	402 712 657,89
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat							
Otetut valuuttamääräiset lainat							
Muut pitkäaikaiset velat							
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset							
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat							
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat							
Rahaston hoitoon jätetyt vieraat varat							
Yhteensä							

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 10: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Voimassa olevat takaukset ja takausten käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektori	Voimassa 31.12.2021	Voimassa 31.12.2020	Voimassa Muutos 2021–2020	Käytettävissä enimmäis- määrä 31.12.2021
Kotitaloudet	113 641 018,69	105 398 581,73	8 242 436,96	340 000 000,00
Maatalouden, porotalouden ja luontaiselinkeinojen investointilainat <i>Laki maatalouden rakennetuista (1476/2007), laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista (986/2011)</i>	76 864 975,96	67 892 979,02	8 971 996,94	80 000 000,00
Maatalouden toimintaedellytysten turvaamiseksi myönnettyt valtiontakaukset <i>Laki maataloilille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtiontakauksista (922/2016)</i>	36 776 042,73	37 505 602,71	-729 559,98	260 000 000,00
<i>Laki valtiontakauksista maatilojen maksuvalmiuslainoille (232/2019)</i>	10 928 552,99	14 814 207,27	-3 885 654,28	160 000 000,00
<i>Laki valtiontakauksista maatilojen maksuvalmiuslainoille (232/2019)</i>	25 847 489,74	22 691 395,44	3 156 094,30	100 000 000,00
Takaukset yhteensä	113 641 018,69	105 398 581,73	8 242 436,96	340 000 000,00

Voimassa olevat takuut ja takuiden käytettävissä oleva enimmäismäärä

Sektori	Voimassa 31.12.2021	Voimassa 31.12.2020	Voimassa Muutos 2021–2020	Käytettävissä enimmäis- määrä 31.12.2021 ¹⁾
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	20 803 537,41	26 660 758,30	-5 857 220,89	20 803 537,41
Vastuusitoumukset luottolaitoksille <i>Maaseutuelinkeinolaki (1295/1990), maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annettu laki (1303/94), kolttalaki (256/1999), maaseutuelinkeinojen rahoituslaki (329/1999), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslaki (45/2000)</i>	20 803 537,41	26 660 758,30	-5 857 220,89	20 803 537,41
Takuut yhteensä	20 803 537,41	26 660 758,30	-5 857 220,89	20 803 537,41
Takaukset ja takuut yhteensä	134 444 556,10	132 059 340,03	2 385 216,07	360 803 537,41

Voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo	Jakauma	Tilinpäätöspäivän kurssi
	€	%	€
Euro	134 444 556,10	100,0	1,0000
Yhteensä	134 444 556,10	100,0	

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite15: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Sisältö

- (1) Täydentäviä tietoja
- (2) Selvitys rahaston tilinpäätöksen liitteeseen 7: Rahastosta annetut lainat

(1) Täydentäviä tietoja

Maatilatalouden kehittämisrahaston kirjanpidossa maksullisen toiminnan tuottoihin on kirjattu maan myynnit.

Ostoihin tilikauden aikana on kirjattu maa- ja vesialueiden ostot.

Rahoituskuluihin on kirjattu keskusrahallaitosten hoitopalkkiot, lainasaamisten tileistä poistot, tukisaatavien luottotappiot sekä takausluottojen hoitokorvaukset.

Vaihto-omaisuudessa valmiit tuotteet/tavarat käsittävät Makeran varoilla hankitut maa- ja vesialueet.

Lyhytaikaisissa saamisissa

- siirtosaamiset koskevat pääosin lainojen ja kauppahintasaamisten siirtyviä korkoja, SAMPO-tukisaatavia sekä
- muut lyhytaikaiset saamiset pääosin lainojen ja kauppahintasaamisten vuoden 2022 aikana kertyviä lyhennyksiä

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liitteessä 7: Valtiokonttorin hallinnoimissa lainoissa on tehty 2016 kaksi teknistä kirjausta peruskuivatuslainojen nostoihin. Myöntäjäraportin alku- ja loppusaldo eroaa tästä syystä edelleen 2021 Makeran kirjanpidosta 2016 tehdyn teknisen kirjauksen verran. Valtiokonttori on ilmoittanut, että Makeran kirjanpidon saldot ovat oikeat.

Rahaston tilinpäätöksen liitteessä 10: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

- **Myönnetyt takaukset** koskevat elinkeinonharjoittajille maatalouden rakennetuista (1476/2007), laki porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista (986/2011) sekä laki maataloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtiontakauksista (922/2016) sekä laki maataloille vuonna 2019 ja 2020 myönnettävistä valtiontakauksista (232/2019) nojalla myönnettäviä valtiontakauksia, joita voidaan myöntää sekä korkotukilainoille että pankkilainoille.

- **Muut monivuotiset vastuut** koostuu lainasaamisista, joihin sisältyvät valtionlainat sekä kauppahintasaamiset.

(2) Selvitys rahaston tilinpäätöksen liitteeseen 7: Rahastosta annetut lainat

Lainat käyttötarkoituksittain eriteltyinä	Lainapääoma varainhoito- vuoden alussa 1.1.2021	Kertyneet korot (maksuperuste)	Uudet lainat	Kertyneet lyhennykset (maksuperuste)	Korot + lyhennyk- set Milj. €	Tileistä poistot	Pääomitetut korot	Lainapääoma varainhoito- vuoden lopussa 31.12.2021	Rästässä olevat korot ja viiv. korot	Rästässä olevat lyhennykset
	€	€	€	€	€		€	€	euroa	euroa
Maankäyttölainat:	0,00	0,00		0,00	0,00			0,00		
Maatilalainat	41 330,31	1 592,76		19 975,85	0,02			21 354,46		
Maaseudun pienimuot. elinkeinotoim.lainat	0,00	0,00		0,00	0,00			0,00		
Maaseutuelinkeinolainat 91–95	22 561,83	208,26		6 124,35	0,01			16 437,48		
Maaseutuelinkeinolainat 96 - Rakennepoliittikalain muk.	131 842,89	2 305,67		60 411,16	0,06			71 431,73		
Maaseutuelink. rahoit.lainat 2000	82 252,61	466,10		82 252,61	0,08			0,00		
Porotal. & luontelink. rahoit.lainat 2000	16 851 792,13	295 577,84		4 755 313,19	5,05			12 096 478,94		
	6 534 217,13	71 592,95	36 606,30	632 690,56	0,70			5 938 132,87		
Rahalaitosten lainat yhteensä	23 663 996,90	371 743,58	36 606,30	5 556 767,72	5,93	0,00	0,00	18 143 835,48	0,00	0,00
Kolttalainat 97 - (TIKE)	1 481 343,87	29 960,29	43 169,55	266 849,67	0,30	2 014,92		1 257 663,75	4 595,75	35 048,77
Peruskuvituslainat (TIKE)	957 162,13	30 077,63	111 481,00	158 098,96	0,19	3 754,29		910 544,17	184,26	1 037,37
Valtiokonttorin perimät lainat yhteensä	2 438 506,00	60 037,92	154 650,55	424 948,63	0,48	5 769,21	0,00	2 168 207,92	4 780,01	36 086,14
Lainat yhteensä	26 102 502,90	431 781,50	191 256,85	5 981 716,35	6,41	5 769,21	0,00	20 312 043,40	4 780,01	36 086,14
Kauppahintasaamiset	558 255,40	4 330,45		51 480,59	0,06	15 280,80		491 494,01	22 384,68	150 266,67
Kauppahintasaamiset yhteensä	558 255,40	4 330,45	0,00	51 480,59	0,06	15 280,80	0,00	491 494,01	22 384,68	150 266,67
Provisiot valtion takauksista		1 301 963,98								
Yhteensä lainat ja kauppahinnat	26 660 758,30	1 738 075,93	191 256,85	6 033 196,94	6,47	15 280,80	0,00	20 803 537,41	27 164,69	186 352,81

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite15: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

(3) Maatilatalouden kehittämisrahaston käytetyt korkoetuudet valtionlainoissa 2021

Käytetyt korkoetuudet ovat laskennallisia eriä. Korkoetuus on kokonaiskoron ja asiakkaan maksaman koron välinen erotus. Valtionlainan kokonaiskorko on viitekoron ja siihen lisättävän kiinteän prosenttiyksikkömäärän summa. Lainansaajan on maksettava lainasta kyseistä korkoa viisi prosenttiyksikköä alemmaa korkoa, kuitenkin vähintään kahden prosentin vuotuista korkoa.

Käytetyt korkoetuudet 2021

	Itä-Suomi	Pohjois-Suomi	ALMA-alue	Yhteensä
MEL	0,00	0,00	9 293,20	9 293,20
Porotalous/MEL	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennelaina	0,00	0,00	0,00	0,00
1996–1999 tuet	0,00	0,00	9 293,20	9 293,20
MARAlaina2000	3 812,17	0,00	38 015,18	41 827,34
Poro/Luont.2000	346,90	31 011,29	0,00	31 358,19
Kauden 2000-tuet	4 159,07	31 011,29	38 015,18	73 185,54
Yhteensä	4 159,07	31 011,29	47 308,38	82 478,74

6. Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 16. helmikuuta 2022.

Johtokunta

Puheenjohtaja   Minna-Mari Kaila

Varapuheenjohtaja   Ilkka P. Laurila

Jyri Inha   Sanna Koivumäki   Marjatta Koskinen

Juha Lappalainen   Jonas Laxåback   Esko Leinonen

Tilintarkastajien merkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä . . . 2022

BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Hanna Keskinen
JHT, KHT

Ari Lehto
JHT, KHT

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 40 pages before this page

Dokumentet inneholder 40 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 40 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 40 sider før denne side

Detta dokument innehåller 40 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 41 pages before this page

Dokumentet inneholder 41 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 41 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 41 sider før denne side

Detta dokument innehåller 41 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende